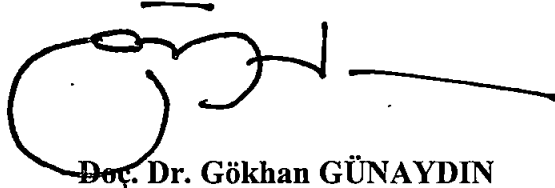

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Milletvekillerinin Eğitim Durumlarının Tespiti Hakkında Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. 17.09.2026

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla..

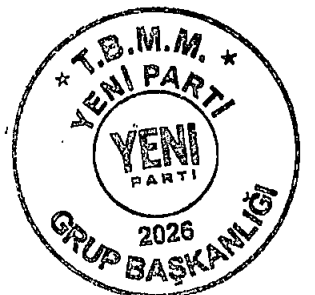

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN

İstanbul Milletvekili

YENİ Parti Grup Başkanvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 1-10-2026	Esas No: 2/3857

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
17 Eylül 2026
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
17 Eylül 2026
No: 1941972

GENEL GEREKÇE

Her sosyal yapının düzen içinde işleyebilmesi için normlara uygun davranması gerekmektedir. Sosyal yapının bir parçası olan bireyin bu normlara uygun davranma iradesinin oluşması, o normun yapım sürecine katkıda bulunmasıyla doğru orantılıdır. Halkın kanunlara riayet etmesi de bu çerçevede değerlendirilmektedir. Kuşkusuz halkın iradesini temsil yoluyla Meclis'e taşıyacak olan milletvekilinin yasama organı üyesi olma sıfatıyla, üretilen normlara uyması hem hukuki bir sorumluluk hem de örnek olma görevinin bir fonksiyonudur.

Bu çerçevede Anayasa'nın 76'ncı maddesi, aşağıda belirtilen hükme sahiptir:

"En az ilkokul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, askerlikle ilişkili olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık. Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma. Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler."

Görüldüğü üzere temsil hakkının tecellisi açısından Anayasa'nın 76'ncı maddesinin ikinci fıkrasında milletvekili olabilmek için birtakım şartlar sayılmıştır. Bahsi geçen şartlardan biri, eğitim durumunun tespiti. Bu çerçevede milletvekili olmak isteyen Türk vatandaşının en az ilkokul mezunu olması öngörülmüştür. Bundan da öte anılan 76'ncı madde, sahtecilik suçundan hüküm giymiş olanların da milletvekili seçilemeyeceğini kurala bağlamaktadır.

Kanun teklifimizle öğrenim açısından sayılan şartların sağlanıp sağlanmadığının tespitinin mezun olunan eğitim ve öğretim kurumuna sorulmak suretiyle denetlenmesi ve bu şartın yerine getirilmemesi halinde uygulanacak yaptırımlar öngörülmektedir.

Milletvekili olabilmek için ilkokul mezuniyetinin gerekli ve yeter şart olması bir yana; milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne kayıt sırasında sundukları dosya içeriğinde ilkokul dışında mezun oldukları okulların diplomalarına da yer verdikleri görülmektedir.

Milletin vekili sıfatıyla milletvekillerinin, toplumda güven unsurunu temsil etme konusunda önemli bir işlev sahibi olduklarında şüphe yoktur.

Bu nedenle yalnızca milletvekilliği için yeter şart olan ilkokul diplomaları değil, bunun yanında TBMM'ye sunulan tüm diplomaların da geçerliliğinin garanti edilmesi ve bunun topluma duyurulması, yasama organının saygınlığının korunması açısından büyük önem taşımaktadır.

Kanun Teklifimizle ilkokul üzeri mezuniyet belgelerinin de mezun olunan eğitim ve öğretim kurumuna sorulmak suretiyle, bu şartın yerine getirilmemesi halinde uygulanacak yaptırımlar öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Anayasa'nın 76'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "en az ilkokul mezunu olmayanlar" şeklindeki şartın yerine getirilip getirilmediğinin saptanması ve geçersiz mezuniyet belgesi ibraz ederek anılan Anayasal hükme konu "sahtecilik suçundan hüküm giymemiş olma" şartını da ihlal edenlerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Anayasa'nın 76'ncı maddesine konu eğitim şartını sağlamayanlar ve sahte evrak ibraz edenler bakımından yaptırım öngörülmektedir.

GEÇİCİ MADDE- Yapılan değişiklik kapsamında TBMM 28. Yasama Dönemi milletvekilleri bakımından uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

MİLLETVEKİLLERİNİN EĞİTİM DURUMLARININ TESPİTİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

AMAÇ VE KAPSAM

MADDE 1-

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin göreve başlamasına müteakip Yasama Dönemi başında milletvekilleri tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ibraz edilen mezuniyet belgelerinin geçerliliği, mezun olunan eğitim ve öğretim kurumuna sorulmak suretiyle üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından tespit edilir.

YAPTIRIMLAR

MADDE 2-

Tespit işlemi tamamlandıktan sonra mezuniyet belgesi geçersiz olduğu anlaşılanların milletvekili tutanağının iptaline ivedilikle karar verilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na resmi belgede sahtecilik suçundan derhal suç duyurusunda bulunulur.

GEÇİCİ MADDE- 14.05.2023 tarihinde seçilen TBMM 28. Yasama Dönemi milletvekillerinin ibraz ettikleri mezuniyet belgelerinin geçerliliği, mezun olunan eğitim ve öğretim kurumuna sorulmak suretiyle, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde tespit edilir. Tespit işlemi tamamlandıktan sonra mezuniyet belgesi geçersiz olduğu anlaşılanların milletvekili tutanağının iptaline ivedilikle karar verilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na resmi belgede sahtecilik suçundan derhal suç duyurusunda bulunulur.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

